

De taalontwikkeling van uw kind tot 2 jaar. Tips en informatie voor ouders

Leren praten is bijzonder; van de eerste baby geluidjes totdat uw peuter de hele dag door praat en heel veel begrijpt. Elk kind volgt hierin zijn eigen tempo. Net zoals bij het leren lopen. Verschil in ontwikkeling tussen kinderen is normaal. In deze folder vindt u informatie en tips.

Beginnende taalontwikkeling

Kinderen leren taal door te ervaren, te luisteren en te kijken naar de persoon die tegen ze praat. Tijdens uw zwangerschap hoort uw baby vanaf 20 weken geluiden. Geluiden van in uw buik maar ook van buitenaf. Zoals de stem van papa/ mama en muziek.

Als uw baby geboren is maakt u contact door te knuffelen en tegen uw kind te praten.

Reageer op wat uw kind doet; geef reactie op de geluiden en bewegingen.

Door goed naar uw kind te kijken en te luisteren herkent u de lichaamstaal en weet u wat uw kind fijn vindt. Hierdoor leert u wat uw kind nodig heeft en reageert u passend.

Dit is het begin van de communicatie tussen u en uw kind.

In het schema staat hoe de taalontwikkeling bij de meeste kinderen stap voor stap tot ongeveer 2 jaar (24 maanden) verloopt.

In het schema wordt 'hij' gebruikt, dit kan vervangen worden door 'zij'.

0 tot 3 maanden

- Uw kind geeft aan wat hij wil en zoekt contact door te huilen en glimlachen.
- Uw kind reageert op uw gezicht en stem.
- Uw kind kijkt naar en volgt gezichten en voorwerpen.

Tip:

- Oogcontact maken en glimlachen is belangrijk om contact te maken met uw kind. Uw kind vindt het leuk als u naar hem kijkt.
- Aanraken is óók contact maken. Houd uw kind dicht tegen u aan. Hij voelt de ademhaling, hartslag, bewegingen en herkent uw geur.
- Zorg voor een rustige omgeving zonder veel achtergrondlawaai. Geen tv of luide muziek. Uw kind schrikt nog snel en zo kan uw kind u beter horen praten.
- Uw kind ziet tot 20 cm scherp. Probeer op deze afstand tegen uw kind te praten.

3 tot 6 maanden

- Uw kind reageert op geluiden en liedjes door te lachen en te bewegen. Beginnende beurtwisselingen (om-en-om praten) ontstaat.
- Uw kind gaat zelf spontaan geluidjes maken (eeeh, aaaah).

<p>Tip:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Reageer op de geluidjes die uw kind maakt, door te lachen of iets terug te zeggen. • Herhaal geluiden die uw kind maakt en wissel deze af. • Praat rustig en vriendelijk.
<p>6 tot 9 maanden</p> <ul style="list-style-type: none"> • Uw kind begint mondbewegingen en klanken na te doen. • Uw kind gaat om de beurt met u 'praten'. • Uw kind begint te brabbelen in klankreeksen zoals bababa, tatata, wawawa, mamama, wadada. <p>Tip:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Geef uw kind voldoende tijd om een reactie te geven, minimaal 20 seconden. • Benoem wat u of uw kind doet. 'lekker slapen', 'het is klaar', 'schone luier', 'nog een hapje'. • Kijk, luister en reageer als uw kind zich probeert te uiten door middel van lichaamstaal: Lachen, bewegen, geluiden maken. Reageer door te bemoedigend te knikken en te benoemen wat uw kind doet of 'jaaa' te zeggen.
<p>9 tot 12 maanden</p> <ul style="list-style-type: none"> • Uw kind maakt bewegingen en gebaren op verzoek, zoals zwaaien of klappen. • Uw kind brabbelt veel en gevarieerd. <p>Tip:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kiekeboe-spelletjes • eenvoudige kinderliedjes met ondersteuning van gebaren, zoals 'in de maneschijn, 'klap eens in je handjes', 'visje, visje in het water', 'met de vingertjes', zing in een rustig tempo. • gekke geluiden maken, zoals liptrillen (brrr), smakken, bolle wangen maken en dan indrukken, klakken met de tong, 'harde' kus geven.
<p>12 tot 18 maanden</p> <ul style="list-style-type: none"> • Uw kind brabbelt veel en gevarieerd met af en toe een herkenbaar woord. • Uw kind begrijpt korte bekende opdrachten zoals 'pak je bal' en 'naar bed'. • Uw kind kan op verzoek 1 of meer lichaamsdelen aanwijzen. <p>Tip:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Plezier in de communicatie staat voorop! • Benoem wat uw kind doet of laat zien. 'Kijk een fiets, tring tring'. 'De koe zegt boe'.
<p>18 tot 24 maanden</p> <ul style="list-style-type: none"> • Uw kind zegt 5 tot 10 woordjes. • De woorden hoeven niet goed uitgesproken te worden. 'wa' voor 'waf'; uw kind bedoelt een hond. • Uw kind reageert door te wijzen, met klanken of woorden op makkelijke opdrachten zoals 'waar is papa?' 'wat zegt de koe?'. <p>Tip:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Herhaal op positieve manier de woorden die uw kind niet goed uitspreekt. Kind zegt: 'toe', u zegt: 'ja stoel'.

Rol van de ouder

Als ouder heeft u een belangrijke taak als uw kind leert praten. Samen plezier maken is hierbij het allerbelangrijkste!

- Samen spelen
- Geluiden maken en elkaar nadoen
- Tegen uw kind praten

Dit is allemaal erg belangrijk. Zo stimuleert u op een natuurlijke manier de hele dag door de taalontwikkeling.

Als uw kind nog geen woordjes zegt:

- Spreek levendig en verhoog uw stem een beetje om de aandacht van uw kind te krijgen en vast te houden.
- Wacht langer dan u gewend bent. Geef uw kind de tijd om taal te verwerken en hierop te reageren.
- Kijk goed naar uw kind. Reageer op zijn lichaamstaal, gezichtsuitdrukking en geluiden.

Als uw kind de eerste woordjes zegt:

- Spreek in een rustig tempo met korte eenvoudige zinnen (géén babytaal). Spreek in uw moedertaal.
- Zing kinderliedjes. Zing in een rustig tempo. Zing hetzelfde liedje meerdere keren. Kinderen genieten van zingen en het leren van nieuwe woorden.
- Maak (natuurlijke) gebaren als u tegen uw kind praat. Als uw kind een gebaar ziet, is dit een extra ondersteuning bij het herkennen en onthouden van woorden.
- Natuurlijke gebaren zoals; 'lekker', 'hallo/dag', 'goed zo', 'ja', 'nee', 'eten', 'drinken' of 'klaar'.
- Herhaal vaak. Uw kind leert veel van herhaling. Herhaal dagelijks dezelfde woorden en liedjes. Zo herkent uw kind de woorden/ liedjes sneller.
- Moedig uw kind (positief) aan als het iets zegt. Zegt uw kind 'ofant', dan zegt u: 'ja olifant!'. Corrigeer uw kind niet met 'nee,...' als het nog niet helemaal goed klinkt, maar herhaal op juiste wijze wat is gezegd. Zo voelt uw kind zich begrepen en gehoord.

Vragen?

Voor vragen kunt u terecht bij 1 van de preverbaal logopedisten in het Amsterdam UMC of bij een logopedist bij u in de buurt. De logopedist kan u gerichte adviezen geven afgestemd op de mogelijkheden van uw kind.

Websites

Op de volgende websites staat informatie over de taalontwikkeling van uw kind:

www.nvpl.nl

www.kindentaal.nl

www.lerengebaren.nl

www.kinderliedjes.info

TAALTIPS

Zo help je jouw kind

Jij speelt een belangrijke rol in de taalontwikkeling van je kind.
Met deze tips kan je de taal van je kind stimuleren.

CONTACT

Kom op ooghoogte en maak oogcontact.

PLEZIER

Zorg voor plezier in jullie contact. Sluit aan bij wat je kind leuk vindt.

KIJKEN EN LUISTEREN

Kijk en luister goed naar wat je kind duidelijk wil maken. Benoem wat jullie samen zien of doen.

Kijk, daar hangen slingers!

GEEF DE TIJD

Spreek in een rustig tempo. Geef je kind langer de tijd om je te begrijpen of zelf te reageren.

LAAT HET ZIEN

Houd je zinnen kort en duidelijk. Laat zien wat je zegt, met mimiek, gebaren, aanwijzen, plaatjes of pictogrammen.

HERHALEN

Herhaal informatie of vat het samen. Check of je kind de informatie heeft begrepen.

Wat ga je doen?
Ga jij de plant water geven?
Wil jij de plant water geven?

VRAGEN STELLEN

Keuzevragen zijn het makkelijkst 'Wil je dit of dat?'. Daarna komen 'wie', 'wat' en 'waar' vragen. Vragen met 'waarom', 'wanneer' en 'hoe' zijn het moeilijkst.

Wil je een appel of een banaan?

POSITIEF

Maakt je kind een foutje? Blijf positief en herhaal het in de juiste vorm.

De eten lekker.
Ja, het eten is lekker.

EXTRA WOORDEN

Je kan de zin van je kind ook langer maken in je reactie, door een paar woorden toe te voegen.

Appel mooi.
Ja, de appel is mooi en rood.

Wil je meer weten over een taalontwikkelingsstoornis (TOS)?
Ga dan naar www.allesoverTOS.nl